T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇANAKKALE BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 11
7. DENETİM BULGULARI 11
8. EKLER 37

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 2
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 3
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 6
Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 6
Tablo 9: Taşınır Mal Değerleri Karşılaştırma Tablosu 12
Tablo 10: Taşınmaz Mal Değerleri Karşılaştırma Tablosu 15
Tablo 11: On Yılı Aşan Süre İle Kiraya Verilen Taşınmazlar Tablosu 23
Tablo 12: Muhasebe Kayıtlarında Yapılan Değişiklik Sayılarına İlişkin Tablo 34
Tablo 13: Temel Muhasebe Alanlarında Yapılan Değişiklik Sayılarına İlişkin Tablo 34

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Mali Tablolarda Taşınır Mal Hesaplarındaki Değerler ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvellerindeki Değerlerin Tutarsız Olması

2. Mali Tablolarda Taşınmaz Mal Hesaplarındaki Değerler ile Taşınmaz İcmal Cetvellerindeki Değerlerin Tutarsız Olması

B. Diğer Bulgular

1. Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıklardan Elde Edilen Gelirlerin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

2. Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

3. Verilen Depozito ve Teminatların İlgili Yılında Doğrudan Gider Kaydedilmesi

4. Kuruma Ait Bazı Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Tahsis Edilmesi

5. Kiraya Verilen Taşınmaz Mallarda Yasal Sözleşme Süresi Üst Sınırının Aşılması

6. Sayıştay İlamlarının İnfazının Yapılmaması

7. Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması

8. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

9. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Mevzuatta Belirtilen Sıraya Göre Ödenmemesi

10. Mali Tabloların Kurumun Resmi İnternet Sitesinde Yayımlanmaması

11. Muhasebe Kayıtlarında Boş Yevmiye Numaralarının Bulunması

12. Muhasebe Kayıtlarında Geriye Dönük Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

13. Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Kayıt Değiştirilmesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Çanakkale Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

www.balioglu.net

Çanakkale Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı üç adet birim belirlenmiştir. Bunlar İç Denetim Birimi, Hukuk İşleri Müdürlüğü ve Özel Kalem Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı üç adet memurlar arasından atanan başkan yardımcısı, iki adet meclis üyeleri arasından görevlendirilen başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin yirmi üç adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	541	258
Sözleşmeli Personel	0	59
Kadrolu İşçi	260	215
Geçici İşçi	109	106
Toplam	**910**	**1.276**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	0	638

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam dört adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Çanakkale Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Çanakkale Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek	Bütçe İle Verilen Ödenek	Eklenen Ödenek	Düşülen Ödenek	Ödenek Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)
Personel Giderleri	0	60.654.000,00	7.810.750,23	4.509.500,23	63.955.250,00	60.812.724,10	3.142.525,90	0
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	9.569.000,00	1.268.026,92	447.776,92	10.389.250,00	9.737.383,51	651.866,49	0
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.022.425,72	119.627.000,00	29.296.926,46	8.863.002,19	143.083.349,99	113.558.561,22	22.199.877,01	7.324.911,76
Faiz Giderleri		11.600.000,00	2.020.000,00		13.620.000,00	11.435.072,96	2.184.927,04	0
Cari Transferler	1.730.448,40	11.473.000,00	2.457.000,00		15.660.448,40	14.114.098,17	1.444.196,94	102.153,29
Sermaye Giderleri	12.244.596,71	71.239.000,00	6.547.000,00	24.300.824,27	65.729.772,44	36.465.585,78	18.391.794,04	10.872.392,62
Sermaye Transferleri								
Borç Verme								
Yedek Ödenek		13.000.000,00		11.278.600,00	1.721.400,00	0	1.721.400,00	0
Toplam	**16.997.470,83**	**297.162.000,00**	**49.399.703,61**	**49.399.703,61**	**314.159.470,83**	**246.123.425,74**	**49.736.587,42**	**18.299.457,67**

Çanakkale Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 297.162.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup 16.997.470,83 TL önceki yıldan devreden ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 314.159.470,83 TL olmuştur. Yıl içinde 246.123.425,74 TL Bütçe Gideri yapılmış, 49.736.587,42 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 18.299.457,67 TL ödenek ise 2021 yılına devretmiştir.

Çanakkale Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 297.162.000,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 244.443.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 52.719.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
01- Vergi Gelirleri	29.360.000,00	29.480.619,40	197.989,26	29.282.630,14	99,74	12,59
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	83.471.000,00	67.398.735,42	327.706,25	67.071.029,17	80,35	28,83
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	2.010.000,00	416.690,75		416.690,75	20,73	0,18
05- Diğer Gelirler	122.572.000,00	134.954.139,60	211.321,33	134.742.818,27	109,93	57,91
06- Sermaye Gelirleri	7.500.000,00	1.155.132,94	519,27	1.154.613,67	15,39	0,50
08- Alacaklardan Tahsilat						0,00
09- Red ve İadeler	-470.000,00				0,00	0,00
Toplam	**244.443.000,00**	**233.405.318,11**	**737.536,11**	**232.667.782,00**	**95,18**	**100,00**

www.balioglu.net

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01- Personel Giderleri	60.654.000,00	60.812.724,10	100,26	24,71
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.569.000,00	9.737.383,51	101,76	3,96
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	119.627.000,00	113.558.561,22	94,93	46,14
04- Faiz Gideri	11.600.000,00	11.435.072,96	98,58	4,65
05- Cari Transferler	11.473.000,00	14.114.098,17	123,02	5,73
06- Sermaye Giderleri	71.239.000,00	36.465.585,78	51,19	14,82
07- Sermaye Transferleri				0,00
08- Borç Verme				0,00
09- Yedek Ödenekler	13.000.000,00	0	0	0,00
Toplam	**297.162.000,00**	**246.123.425,74**	**82,82%**	

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	25.495.427,75	25.406.965,65	29.480.619,40	-0,35	16,03
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	56.558.735,90	57.692.852,26	67.398.735,42	2,01	16,82
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	110.411,09	634.496,98	416.690,75	474,67	-34,33
Diğer Gelirler	103.616.259,82	113.242.767,64	134.954.139,60	9,29	19,17
Sermaye Gelirleri	342.325,22	1.608.972,02	1.155.132,94	370,01	-28,21
Toplam	**186.123.159,78**	**198.586.054,55**	**233.405.318,11**	**6,70**	**17,53**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-886.048,23	-831.449,22	-737.536,11	-6,16	-11,30
Net Toplam	**185.237.111,55**	**197.754.605,33**	**232.667.782,00**	**6,76**	**17,65**

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	47.632.966,96	55.472.560,76	60.812.724,10	16,46	9,63
SGK Devlet Prim Giderleri	7.651.831,55	8.894.366,52	9.737.383,51	16,24	9,48
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	96.651.898,31	93.982.818,84	113.558.561,22	-2,76	20,83
Faiz Giderleri	6.006.652,15	10.139.266,25	11.435.072,96	68,80	12,78
Cari Transferler	9.857.886,70	13.701.766,68	14.114.098,17	38,99	3,01
Sermaye Giderleri	73.179.049,73	55.858.967,51	36.465.585,78	-23,67	-34,72
Sermaye Transferleri	3.150.266,07	8.392.720,23		166,41	-100,00
Toplam	**244.130.551,47**	**246.442.466,79**	**246.123.425,74**	**0,95**	**-0,13**

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 242.873.035,49 TL, Faaliyet Geliri 324.321.518,73 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 81.448.483,24 TL olarak gerçekleşmiştir.

Çanakkale Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

www.balioglu.net

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Çanakkale Hizmet Grupları Sanayi ve Ticaret A.Ş.	3.000.000,00	2.997.400,32	99,913344
2	Çanakkale Kentsel Hiz. Müh.Müt.Tic. ve San. A.Ş.	500.000,00	437.250,00	87,45
3	Aksa Çanakkale Doğal Gaz Dağıtım A.Ş	21.000.000,00	778.400,00	3,7067
4	Gestaş Deniz Ulaşım Turizm Aş	25.500.000,00	22.500,00	0,0008824

Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Belediye Şirketi	Hissedar Olduğu Şirket	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediye şirketinin Hisse Oranı (%)
1	Çanakkale Kentsel Hiz. Müh.Müt.Tic. ve San. A.Ş.	Çanakkale Kentsel Hiz. Müh.Müt.Tic. ve San. A.Ş.	500.000,00	62.750,00	12,55

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Çanakkale Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

www.balioglu.net

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İdarenin Kurumsal Risk Yönetimi ve İç Kontrol Sistemi bakımından yapılan incelemeler neticesinde;

İdarede, iç kontrol sistemi kurulması amacıyla iç denetçi atanmış ve iç kontrol birimi kurulmuştur. İdare personelinin iç kontrol sistemi hakkında bilgi sahibi olmaları için 2020-2021 İç kontrol standartları uyum eylem planı kapsamında eğitim verilmiştir,

Mali Hizmetler Müdürlüğünce; mali karar ve işlemlerin süreç akış şeması hazırlanmış, 15.11.2019 tarih 84302748-E.35765 yazı ile üst yönetici tarafından onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir,

www.balioglu.net

2020-2021 hassas görevler listesi ve Hassas Görevler Yönergesi henüz hazırlanmamış ancak çalışmalara başlanmıştır,

İç kontrol standartları kapsamında İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve 34 adet eylem belirlenmiştir,

Üst yönetici tarafından onaylanmış yıllık iç denetim programı bulunmamaktadır. Ayrıca İç denetim birimi, Üst yönetime; denetim raporu sunmamakta ve İdarenin önemli riskleri, kontrol ve yönetim sorunları ile ilgili olarak düzenli olarak raporlama yapmamaktadır,

İç denetim raporu düzenlenmemektedir.

İdarenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçların değerlendirilmesi neticesinde; İç Kontrol sisteminin kurulması ve geliştirilmesinin Üst Yönetim tarafından kısmen benimsendiği, İdarenin iç kontrol sisteminin gelişiminin orta seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının tam anlamıyla yerleşmediği, uygulamada geliştirilmesi gereken alanlar olduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çanakkale Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Mali Tablolarda Taşınır Mal Hesaplarındaki Değerler ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvellerindeki Değerlerin Tutarsız Olması

Kurumun mali tablolarında yer alan taşınır malların değerleri ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvellerinde yer alan değerlerin tutarsız olduğu görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 8'inci maddesinde, taşınır işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine dayanılarak çıkarılmış ilgili muhasebe düzenlemeleri ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde muhasebe yetkilileri tarafından yapılacağı, muhasebe yetkililerinin, harcama birimlerince hazırlanan Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelinde gösterilen tutarların muhasebe kayıtlarıyla uygunluğunu kontrol ederek onayladıktan sonra, harcama yetkilisine göndermekle görevli ve sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Taşınır Mal Yönetim Hesabı" başlıklı 34'üncü maddesinde, Taşınır Mal Yönetim Hesabının, kanunun kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol ve denetimine esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanacağı ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğu

kontrol edilerek imzalanacağı, Taşınır Mal Yönetim Hesabında; önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanların gösterileceği, taşınır işlemleri ile muhasebe işlemlerinin elektronik ortamda ilişkilendirilerek muhasebe yetkilisince muhasebe kayıtlarına uygunluğunun onaylanacağı, harcama yetkilisince, taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapıldığı anlaşıldıktan, Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelinin Taşınır Sayım ve Döküm Cetveline uygunluğu görüldükten sonra onaylanacağı hüküm altına alınmıştır.

Adı geçen Yönetmelik'in 35'inci maddesinde, merkezdeki taşınır konsolide görevlilerince; merkez ve taşra harcama birimleri itibarıyla düzenlenen harcama birimi taşınır mal yönetim hesabı cetvellerinin öncelikle I inci düzey detay kodu itibarıyla ayrı ayrı birleştirilmek suretiyle İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli, taşınır hesap grupları itibarıyla birleştirilmek suretiyle de İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinin hazırlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Muhasebe kayıtları, mali tablolar ve İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvellerinin incelenmesi sonucunda aşağıdaki tabloda görüleceği üzere mali tablolarda yer alan taşınır mal değerleri ile icmal cetvellerindeki değerlerin tutarsız olduğu görülmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 9: Taşınır Mal Değerleri Karşılaştırma Tablosu

Hesap Adı	Bilanço Değeri (TL)	Taşınır İcmal Cetveli Değeri (TL)	Fark (TL)
150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı	13.887.781,30	13.969.427,88	-81.646,58
253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	20.081.363,45	20.109.623,75	-28.260,30
254 Taşıtlar Hesabı	23.011.812,47	23.015.754,47	-3.942,00
255 Demirbaşlar Hesabı	13.574.836,04	13.598.505,35	-23.669,31

Kamu idaresi cevabında, Bilançoda yer alan değerler ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvellerinde yer alan değerlerin tutarsız olmasının nedeninin, geçmiş yıllarda Su

ve Kanalizasyon Müdürlüğü, Su İşleri Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü ve Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından yapılan Katma Değer Vergisi geliri elde edilen hizmet sunumlarına ait alımların muhasebeleştirilmesinde 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı kullanılarak Ödeme Emri Belgeleri hazırlanması ve düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinde ve İdare Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvellerinde Katma Değer Vergisi ayırımı yapılamamasından kaynaklandığı ifade edilmektedir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesine göre, ticari, sınai ve zirai faaliyetler çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler bu verginin kapsamında olduğundan Belediyeler sürdürdükleri iktisadi faaliyetler nedeniyle 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'na göre vergi mükellefi sayılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 114'üncü maddesine göre stoklar, maliyet bedeliyle hesaplara alınır. Ancak aynı Yönetmelik'in indirilecek katma değer vergisi hesabının niteliğini açıklayan 153'üncü maddesinde mahalli idarelerin, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yapmaları gerekmektedir.

www.balioglu.net

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 26'ncı maddesine göre gerek yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddi duran varlıklar maliyet bedeliyle muhasebeleştirilir. Ancak, katma değer vergisi mükellefi olan kamu idarelerinin, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, faaliyetlerine ilişkin olarak edindikleri maddi duran varlıklar için ödedikleri katma değer vergisi tutarları, maliyet bedeline dâhil edilmez.

Yukarıda yer alan hükümler birlikte değerlendirildiğinde, ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yapmaları gerektiğinden 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında yer alan bu malların hem taşınır mal kayıtlarında hem muhasebe kayıtlarında maliyet bedellerinin Katma Değer Vergisi hariç olarak yer alması gerekmektedir. Yine katma değer vergisi mükellefi olan kamu idarelerinin, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, faaliyetlerine ilişkin olarak edindikleri maddi duran varlıklar için ödedikleri katma değer vergisi tutarları, maliyet bedeline dâhil edilmeyeceğinden bu malların da hem taşınır mal kayıtlarında hem muhasebe kayıtlarında maliyet bedellerinin Katma Değer Vergisi hariç olarak yer alması gerekmektedir. Bu durumda taşınır kayıtları ile muhasebe kayıtları arasında tutarsızlık da olmayacaktır. İdare cevabında da ifade edildiği üzere tutarsızlık

taşınır kayıtlarının Katma Değer Vergisi dâhil değer üzerinden, muhasebe kayıtlarının ise Katma Değer Vergisi hariç değer üzerinden tutulmasından kaynaklanmaktadır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nde, harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan, muhasebe yetkilileri, harcama birimlerince hazırlanan Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelinde gösterilen tutarların muhasebe kayıtlarıyla uygunluğunu kontrol ederek onaylamaktan, sorumlu tutulmuştur.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelleri değerleri ile mali tablolarda yer alan değerlerin uyumlu olması gerektiğinden, bu haliyle Bilançoda yer alan 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı ile 255 Demirbaşlar Hesabının doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Mali Tablolarda Taşınmaz Mal Hesaplarındaki Değerler ile Taşınmaz İcmal Cetvellerindeki Değerlerin Tutarsız Olması

Kurumun mali tablolarında yer alan Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubundaki Taşınmaz Malların değerleri ile taşınmaz icmal cetvellerinde yer alan değerlerin tutarsız olduğu görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde, kamu idarelerinin yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlarını Yönetmelik'te belirtilen cinslere göre ekte yer alan Formlara kaydetmeleri ve mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik'in ekinde yer alan taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Yönetmelik'in "Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde; taşınmazların fiili envanterinin emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30.099.2014 tarihine kadar tamamlanacağı ve ilgili formlara ve icmal cetvellerine kaydedileceği, fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgilerin muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verileceği ve muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 01.10.2014 tarihi itibarıyla çıkararak ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarının yapılacağı ve Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre yapılması

gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki Yönetmelik hükümlerinde açıkça ifade edildiği üzere en geç 30.09.2014 tarihi itibarı ile mevcut taşınmazların fiili envanterinin kurumların kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince tamamlanarak muhasebe birimlerine verilmesi, muhasebe birimlerinin de 01.10.2014 tarihi itibarıyla fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapmaları gerekmektedir. Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre yapılması gereken rayiç değerlerin tespiti ve değerlerin güncellenmesine ilişkin işlemlerin ise 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir.

Ancak muhasebe kayıtları, mali tablolar ve taşınmaz icmal cetvellerinin incelenmesi sonucunda aşağıdaki tabloda görüleceği üzere mali tablolarda yer alan taşınmaz değerleri ile icmal cetvellerindeki değerlerin tutarsız olduğu görülmektedir.

Tablo 10: Taşınmaz Mal Değerleri Karşılaştırma Tablosu

www.balioglu.net

Hesap Adı	Bilanço Değeri (TL)	Taşınmaz İcmal Cetveli Değeri (TL)	Fark (TL)
250 Arazi ve Arsalar Hesabı	276.168.429,29	314.055.559,86	-37.887.130,57
251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	242.988.326,72	17.686.704,59	225.301.622,13
252 Binalar Hesabı	278.744.225,61	348.825.393,51	-70.081.167,90

Kamu idaresi cevabında, tutarsızlığın 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252 Binalar Hesabında yer alan taşınmazlardan tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebe ve taşınmaz kayıtlarına güncel olarak yansıtılmamasından kaynaklandığı, gerekli çalışmaların yapılarak düzeltileceği, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabındaki tutarsızlığın ise, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında kayıtlı tamamlanan işlere ait bedellerin Taşınmaz İcmal Cetvellerine aktarılmamasından kaynaklandığı düzeltilmesinin sağlanacağı ifade edilmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, taşınmaz kayıt ve işlemlerinin mevzuata uygun şekilde yapılarak Taşınmaz İcmal Cetvellerindeki değerler ile muhasebe kayıtları ve mali tablolarda yer alan değerlerin uyumluluğunun sağlanması gerektiği, bu haliyle Bilançoda Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabının doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıklardan Elde Edilen Gelirlerin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmediği görülmüştür.

www.balioglu.net

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazılarında, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı ekinde açıklandığı belirtilmiştir. Söz konusu yazıda;

"1-*Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.*

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri

Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir. ..." denilmekte ve yazı ekinde örnek muhasebe kayıtlarına yer verilmektedir.

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına yer verilmemiş ise de Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında hesap kodları arasında sayılmıştır.

Kiraya verilen taşınmazların nazım hesaplarda izlenmesi aynı zamanda mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermesinin de gereğidir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı yazısı incelendiğinde 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının Merkezi Yönetime bağlı kamu idarelerinin asli faaliyeti dışında kalan kira gelirlerinin izlenmesi için kullanıldığının anlaşıldığı, Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliği'nde 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına yer verilmediği, bunun yerine Faaliyet Alacakları altında yer alan 120 - 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesaplarının alt kodlarında kira gelirlerinin tanımlandığı ve tahsil zamanına göre bu hesaplarda izlenmesi hüküm altına alındığından bu hesapların kullanıldığı ifade edilmektedir.

Ancak 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı yazı Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü' tarafından, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne yazılan 02.12.2014 tarih ve 90192509-210.05.02-13521 sayılı genel yazı eki olarak mahalli idareler tarafından da uygulanması için gönderilmiş ve 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı da mahalli idarelerin kullanması için Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında hesap kodları arasına alınmıştır.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmesi gerektiği, bu haliyle

Bilanço dip notları arasında yer alan söz konusu hesapların doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Yıl içine elde edilen faiz gelirlerine ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde; faiz gelirinin, gelir vergisi stopajı düşülerek net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayri safilik ilkesi" başlıklı 39' uncu maddesinde; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6' ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde ise idarelerin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği, gelir ve gider hesaplarının da bütçe ile ilgili olsun veya olmasın tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına yönelik gerçekleştirileceği açıklanmıştır.

www.balioglu.net

Buna göre, tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600.05.01.09.03 Gelirler Hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 630.03.04.03.01 Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulgunun gereğinin yerine getirileceği ifade edilmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, mevduat faizlerinin net tutar üzerinden kaydedilmesi nedeniyle, Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan 600 Gelirler Hesabı ile 630 Giderler Hesabının doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Verilen Depozito ve Teminatların İlgili Yılında Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Elektrik ve doğalgaz aboneliği güvence bedeli ödemelerinin 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında muhasebe kaydına alınmadan doğrudan 630 Giderler Hesabı ve 830 Bütçe Giderleri Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 168'inci maddesinde, 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Yönetmelik'in 96 ve 169'uncu maddelerinde de 126 ve 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Kurumun muhasebe kayıtları ve mali tablolarının incelenmesi sonucunda gerçekte bir gider mahiyetinde bulunmayan elektrik ve doğalgaz abonelikleri için verilmiş olan 3.425,14 TL güvence bedellerinin, yıllar itibarıyla takibini sağlayacak 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmeden ilgili yılına doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür. Bu durumda mali tablolarda yer alan 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı 3.425,14 TL eksik gösterilirken, 630 Giderler Hesabı ve 830 Bütçe Giderleri Hesabı da aynı tutarda fazla görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında, 2020 yılı 15773, 21742 ve 7425 sayılı yevmiyelere ilişkin düzeltme kayıtlarının yapılarak 2.333,14 TL güvence bedelinin 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydının 08.06.2021 tarih 14196, 14197 ve 14198 numaralı yevmiyeler ile yapıldığı, ancak 22.04.2020 tarih 10422 sayılı yevmiye ile FS Kale Evleri Apartman Yönetimine ödenen 1.092,00 TL nin apartman gider makbuzu ile ödenmesi sebebi ile düzeltme işlemi yapılmadığı, gereken tedbirlerin alınacağı ve kontrollerin daha dikkatli yapılmasının sağlanarak bu tür hataların önüne geçileceği ifade edilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, gerçekte bir gider mahiyetinde olmayan elektrik ve doğalgaz abonelikleri için verilmiş olan güvence bedellerinin yıllar itibarıyla takibini sağlayacak 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmeden 630 Giderler Hesabı kullanılarak giderleştirilmesi nedeniyle, Bilanço da yer alan 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan 630 Giderler Hesabının doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Kuruma Ait Bazı Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Tahsis Edilmesi

Kamu idaresinin taşınmaz tahsis işlemlerinin incelenmesi sonucunda; kamu kurum ve kuruluşu niteliğinde olmayan dernek, vakıf ve spor kulübüne beş adet taşınmaz tahsisi yapıldığı, ayrıca bir adet taşınmazın tahsisinde yasal sürenin de aşıldığı görülmüştür.

Kamu kurum ve kuruluşu niteliğinde olmayan dernek, vakıf ve spor kulübüne tahsis edilen taşınmazlar;

1- Barbaros Mahallesi'nde Tapunun 139 ada, 93 numaralı parselinde kayıtlı taşınmaz Spor Kulübüne 49 yıl,
2- Cevatpaşa Mahallesi'nde Tapunun 1043 ada, 268 numaralı parselinde kayıtlı taşınmaz derneğe 30 yıl,
3- Fevzipaşa Mahallesi'nde Tapunun 465 ada, 1 numaralı parselinde kayıtlı taşınmaz vakfa 30 yıl,
4- Barbaros Mahallesi'nde Tapunun 1265 ada, 4 numaralı parselinde kayıtlı taşınmaz Derneğe 30 yıl,
5- Barbaros Mahallesi'nde Tapunun 870 ada, 88 numaralı parselinde kayıtlı taşınmaz vakfa 25 yıl,

süresince tahsis edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

c) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d)Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür. " hükmü yer almaktadır.

Belediye Meclisinin, Belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendi kapsamında vakıf ve derneklere tahsisine ilişkin karar aldığı görülmektedir. 75'inci maddenin 1'inci fıkrasının (c) bendine bakıldığında; belediyelerin dernek ve vakıflarla ortak hizmet projeleri

www.balioglu.net

geliştirebileceğinin belirtildiği ancak mülkiyetindeki taşınmazları vakıf ve derneklere tahsis edebileceğine ilişkin herhangi bir hükmün yer almadığı görülmektedir.

Yukarıda açıklanan Kanun hükmünden anlaşılacağı üzere belediyeler; kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına belediye meclis kararı ile tahsis edebilirler. Ancak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, derneklere, vakıflara, sivil toplum kuruluşlarına veya meslek kuruluşlarına süresi her ne olursa olsun tahsis işlemi gerçekleştirilmesine olanak veren bir hüküm bulunmamaktadır. Bu tüzel kişiliklere ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak kiralama işlemi yapılabilir.

Yine, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (e) bendinde sınırlı ayni hak tesisi için otuz yıllık süre sınırı konulmuşken 75'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendinde tahsis için yirmi beş yıllık üst sınır konulmuştur. Ancak yasal yetki süresi aşılarak spor kulübüne 49 yıl süresince taşınmaz tahsisi yapıldığı görülmektedir. Söz konusu yerin aynı zamanda mükerrer olarak kiraya verilen taşınmazlar listesinde de aynı spor kulübüne aynı süre ile aylık 20.000 TL bedel karşılığı kiraya verildiği görülmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu taşınmazların 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca söz konusu spor kulübü, dernek ve vakıflara tahsisinin yapıldığı ifade edilmektedir.

İdare cevabında, Barbaros Mahallesi'nde Tapunun 139 Ada, 93 numaralı parselinde kayıtlı taşınmaz Çanakkale Dardanel Şor'a Belediye Meclisi'nin 19/10/1993 tarih ve 1993/772 sayılı kararı ile Belediye Kanunu'nun ilgili maddeleri doğrultusunda 49 yıllığına verildiği ifade edilmişse de Belediye Kanunu'nda 49 yıllığına bir spor kulübüne tahsis işlemine imkân veren herhangi bir hüküm yer almamaktadır.

Dernek ve vakıflara 30 ve 25 yıllık tahsisi yapılan taşınmazlarla ilgili olarak, yukarıda yer alan Kanun hükümleri ve açıklamalarda ifade edildiği üzere üzere belediyeler; kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına belediye meclis kararı ile tahsis edebilirler. Ancak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, derneklere, vakıflara, sivil toplum kuruluşlarına veya meslek kuruluşlarına süresi her ne olursa olsun tahsis işlemi gerçekleştirilmesine olanak veren bir hüküm bulunmamaktadır. Bu tüzel kişiliklere ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak kiralama

işlemi yapılabilir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşu niteliğinde olmayan Dernek, vakıf ve spor kulübüne taşınmaz tahsisine imkân olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Kiraya Verilen Taşınmaz Mallarda Yasal Sözleşme Süresi Üst Sınırının Aşılması

Kiraya verilen bazı taşınmaz mallarda 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda öngörülen on yıllık sözleşme süresi üst sınırının aşıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde;

"*Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür*." Denilmektedir.

www.balioglu.net

Söz konusu Kanun'un "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesinde;

"*Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz. Turistik tesis kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin (Ek ibare: 20/2/2001 - 4628/17 md.) ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin (Ek ibare: 18/4/2001 - 4646/13 md.) ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür*." Denilmektedir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda üç yıla kadar kiralamalarda belediye encümeni, üç yıldan fazla kiralamalarda belediye meclisi yetkili kılınmıştır. Ancak kiralamalarla ilgili bir üst sınır öngörülmediğinden ve 2886 sayılı Kanun'da belediyelerin kira ile ilgili işlemlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği ifade edildiğinden 2886 sayılı Kanun'da öngörülen azami süre olan on yıl sınırının aşılmaması gerekmektedir.

Aşağıdaki tabloda yer alan taşınmazların 2886 sayılı Kanun'un 45'inci maddesi hükmüne göre 15, 25, 30 ve 49 yıl süre ile kiraya verildiği, nitelik itibarı ile de söz konusu Kanunda on yıldan fazla kiraya verilmesine müsaade edilen turistik tesis, enerji üretim ve iletim tesisleri ile doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerden olmadığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında, Barbaros Mahallesi, Plaj Sokaktaki Spor Kompleksinin.

Belediye Meclisi kararı ile Belediye Kanunu'nun ilgili maddeleri doğrultusunda 49 yıllığına verildiği, kiralama yöntemi kullanılmadığı, diğerlerinde de kiralama yönteminin kullanılmadığı, 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 35/a maddesi gereği kapalı teklif usulü ile yap- işlet- devret modeli yapımı ve işletilmesi ihalesi yapıldığı ifade edilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda spor kulübüne 49 yıl süre ile taşınmaz tahsisine imkân veren bir hüküm yer almamaktadır.

İdare cevabında 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 35/a maddesi gereği kapalı teklif usulü ve yap işlet devret modeli ile yapımı ve işletilmesi ihalesi yapıldığı ifade edilen taşınmazlara ilişkin olarak;

İdare tarafından sunulan kiraya verilen taşınmazlar listesinde söz konusu taşınmazların 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 45'inci maddesine göre açık teklif usulü ile kiraya verildiği ve aylık kira bedelleri görülmektedir.

Şayet söz konusu taşınmazlar 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında yaptırılmışsa buna ilişkin belgelerin de cevap ekinde gönderilmesi gerekirdi. Ancak buna ilişkin herhangi bir belge gönderilmemiştir.

www.balioglu.net

3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun ile 3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanunun Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Karar da yer alan hükümlere göre, Kanunda öngörülen yatırım ve hizmetleri yap-işlet-devret modeline göre yaptırmak isteyen belediyelerin, projeye ilişkin ön yapılabilirlik etüdüyle birlikte İçişleri Bakanlığı vasıtasıyla Yüksek Planlama Kuruluna müracaat ederek onay almaları ve mevzuatta yer alan diğer şartları taşımaları gerekmektedir. Buna ilişkin olarak da idare cevabı ekinde herhangi bir belge ibraz edilmemiştir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, yukarıdaki tabloda yer alan taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre öngörülen on yıllık sözleşme süresi üst sınırını aşmayacak şekilde ve mevzuatta yer alan usuller çerçevesinde kiraya verilebileceği değerlendirilmektedir.

Tablo 11: On Yılı Aşan Süre İle Kiraya Verilen Taşınmazlar Tablosu

SİCİL	ADI SOYADI	ADRESİ	SÖZLEŞME TARİHİ	SÖZLEŞME SÜRESİ	AÇIKLAMA (ihale, meclis, encümen K gibi)	MECLİS KARARI	İHALE USULÜ (ilgili madde)	2020 AYLIK KİRASI
2700061417	Dardanel Spor Kulübü	Barbaros Mh. Plaj Sk.Spor	01.01.1994	49 YIL	MECLİS	19.10.1993-772	45. MADDE	₺20.000,00
3020014248	DOĞ-YAP	Esenler Alışveriş Merk	20.02.2008	25 YIL	İHALE	04.04.2005-201	45. MADDE	₺24.500,00
1930033442	Avrasya Terminal	OTOBÜS TERMİNALİ	25.01.2010	15 YIL	İHALE	10.04.2008-64	45.MADDE	₺117.894,45
6920374281	1915 Özel Eğitim	Arslanca Mah.1425	10.07.2017	30 YIL	İHALE	01.02.2017-32	45. MADDE	₺29.518,06

BULGU 6: Sayıştay İlamlarının İnfazının Yapılmaması

Sayıştay İlamları Cetvelinde yer alan çeşitli yıllara ait kesinleşmiş Sayıştay İlamlarıyla tazmin hükmolunan toplam 417.740,42 TL kamu zararının sorumlularından tahsil edilmediği görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 7'inci maddesindeki *"Sorumlular ve Sorumluluk halleri"* belirtilmiştir.

Kanun'un "Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu" başlıklı 9'uncu maddesinde; *"Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümler uygulanır."* denilmiştir.

Kanun'un "İlamların infazı" başlıklı 53'üncü maddesinde aynen; *"(1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.*

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanın Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (f) bendiyle, belediye başkanı belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevlendirilmiştir.

Ancak Sayıştay İlamları Cetveli incelendiğinde 2008 yılına ait 212-1785 numaralı ilamın 2015 yılında kesinleşmesine rağmen 403.018,04 TL borcun henüz tahsil edilmediği, yine 2009 yılına ait 1140 numaralı ilamın 2015 yılında kesinleşmesine rağmen 14.722,38 TL borcun henüz tahsil edilmediği, toplamda 417.740,42 TL kanuni faizi ile birlikte sorumlularından

www.balioglu.net

tahsili gereken ilam bulunduğu görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulgunun gereğinin yerine getirileceği ifade edilmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, Sayıştay İlamları Cetvelinde yer alan çeşitli yıllara ait kesinleşmiş Sayıştay İlamlarıyla tazmin hükmolunan toplam 417.740,42 TL kamu zararının sorumlularından İcra İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması

İdare ile Tüm-Bel-Sen arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesine; mevzuatında yer almayan; dayanışma aidatı, belediye hizmetinden ücretsiz yararlanma, mali ve sosyal yardımların kesilmesi ile 1 Mayısta tüm çalışanların izinli sayılması konularında da düzenlemeler yapılmıştır. Bu bağlamda:

www.balioglu.net

Tüm-Bel-Sen ile yapılan Toplu İş Sözleşmesinin "Yararlanma" başlıklı 7'nci maddesinin c ve d fıkralarında;

"c) Toplu İş Sözleşmesinin imzalanması sırasında sendikaya üye olup, sonradan üyelikten ayrılanlar ya da herhangi bir nedenle sendikadan ilişiği kesilenlerin isimleri, sendika tarafından işverene ya da işveren temsilcilerine bildirildiği tarihten itibaren Toplu İş Sözleşmesinin sağladığı haklardan ancak, sözleşmenin tarafı olan sendikaya, bu toplu sözleşmeden elde ettikleri ücretin (aylık iyileştirme zammı'nın) %1'i oranında dayanışma aidatı ödemeleri suretiyle yararlanabilirler.

d) Toplu İş Sözleşmesinin imzalandığı tarihte sözleşmeye taraf sendikaya üye olmayan kamu çalışanlarının sözleşmeden yararlanması, sözleşmenin tarafı olan sendikaya bu toplu sözleşmeden elde ettikleri ücretin (aylık iyileştirme zammı'nın) %1'i oranında dayanışma aidatı ödemeleri suretiyle yararlanabilirler."

Sözleşmenin *"Ulaşım"* başlıklı 9'uncu maddesinde; *"Çalışanlar Belediyenin şehir içi ulaşım olanaklarından ücretsiz olarak yıllık (550 binişlik personel ulaşım kartına yükleme yapılması suretiyle) yararlanır."*

Sözleşmenin "Diğer Haklar ve Ücretli İzinler" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"a) Sözleşmeden yararlanan belediye çalışanlarının ailesinin şikâyeti üzerine aile içi şiddet uyguladığı tespit edildiği durumlarda; söz konusu çalışanın sözleşme hükümlerinde yer alan mali ve sosyal yardımlardan elde ettikleri elinden alınarak, bunlar çalışanın eşine ödenir.

b) İşçi sınıfının Uluslararası Birlik ve Dayanışma Günü olan 1 Mayıs'ta tüm çalışanlar yasal olarak izinlidir"

denilmek suretiyle sosyal denge sözleşmesine konusu dışında hükümler konulmuştur.

4688 sayılı Kanun'da 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la değişiklikler yapılmış ve bu değişikliklerle kamu görevlileri sendikalarına toplu sözleşme hakkı tanınmış, yerel yönetim hizmetleri kolunda da ayrıca sosyal denge tazminatının belirlenmesine yönelik sözleşme yapılabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde, belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince sosyal denge tazminatının ödenmesine karar verilmesi halinde sendika ile belediye başkanının sözleşme yapabileceğini belirtmiştir.

www.balioglu.net

Söz konusu Kanun'da sosyal denge sözleşmesinin yapılma usulü ve şekli belirlenmiş olup, bu maddede dayanışma aidatına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Kanun'un 28'nci maddesinin ikinci fıkrasında, toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayrım yapılamayacağı öngörülmüştür. Yine Kanun'un gelirler başlıklı 24'üncü maddesinde sendika gelirleri arasında üyelerin ödeyecekleri üyelik ödentileri sayılmış, 25'inci maddesinin üçüncü fıkrasında, sendika tüzüğüne üyelik ödentisi dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelerden başka bir kesinti yapılmasını öngören hükümler konulamayacağı kuralına yer verilmiştir.

Mevzuat hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bunun dışında sözleşme hakkını toplu sözleşme gibi düşünmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında başkaca hükümler koymak yersizdir. Ayrıca, 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı da açıkça belirtilmiştir.

Sözleşmenin "Ulaşım" başlıklı 9'uncu maddesiyle Belediye çalışanlarına Belediyenin şehir içi ulaşım olanaklarından ücretsiz olarak yıllık (550 binişlik personel ulaşım kartına yükleme yapılması suretiyle) yararlandırılması hususu sosyal denge sözleşmesi konusu dışında

olduğundan sözleşmeye eklenmemesi gerekmektedir.

Yine sözleşmenin 10 (a) maddesinde; belediye çalışanlarının ailesinin şikâyeti üzerine aile içi şiddet uyguladığı tespit edildiği durumlarda; söz konusu çalışanın sözleşme hükümlerinde yer alan mali ve sosyal yardımlardan elde ettiklerinin elinden alınarak, bunların çalışanın eşine ödenmesine ilişkin hükmü de yasal dayanaktan yoksundur. Çalışan personelin özlük haklarının elinden alınarak eşine ödenmesi ancak bir yasal düzenlemeye veya yargı kararına istinaden mümkün olabilir.

Adı geçen sözleşmenin 10 (b) maddesinde yer alan 1 Mayıs'ta tüm çalışanların yasal olarak izinli sayılmasına ilişkin hüküm ise, 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde 1 Mayıs günü genel tatil olarak ifade edildiğinden, zaten Kanunla tatil kabul edilen bir günde çalışanların izinli sayılması anlamsızdır.

Kamu idaresi cevabında, mevcut sözleşmenin son bulacağı 31.12.2021 tarihinden sonra yapılacak olan Toplu İş sözleşmesinde bulgu tespitleri doğrultusunda mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenleme yapılacağı ifade edilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, idare ile sendika arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesine konulan; dayanışma aidatı alınması ve ilave kesinti yapılması hükmüne, sözleşme konusu dışında yer alan hükmüne (kişi başı yıllık 550 binişlik ücretsiz şehir içi ulaşım olanağına ilişkin hükme), yargı kararı gerektiren hükmüne (aile içi şiddet uyguladığı tespit edilen çalışanın mali ve sosyal yardımlarının elinden alınıp eşine ödenmesine ilişkin hükme) ve kanunen verilmiş bir hakkın tekrarına ilişkin hükmüne (1 Mayıs'ta tüm çalışanlar yasal olarak izinli olacağına ilişkin hükme) yer verilemeyeceği açıktır. Bu bağlamda İdarenin Sosyal denge sözleşmesini revize etmesi ve yeni yapılacak sözleşmelerinde mevzuat hükmüne uygun hareket etmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

İdare bünyesinde 4857 sayılı Kanun kapsamında istihdam edilen işçilerin yıllık izinlerinin düzenli bir şekilde kullandırılmadığı, bu bağlamda 170 işçinin toplam 22.224 gün kullanılmamış yıllık izni bulunduğu tespit edilmiştir.

Anayasa'nın 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve ücretli yıllık izin hakları ve şartlarının kanun ile düzenleneceği ifade edilmiştir.

Anayasa'da yer verilen bu hüküm doğrultusunda 4857 sayılı İş Kanunu'nun; "Yıllık

Ücretli İzin Hakkı ve İzin Süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinin birinci fıkrasında; işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceğine ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53' üncü maddesinde; işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yılık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanun'a uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

www.balioglu.net

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzdoksanbeş Türk Lirası idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İşçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için işçinin eline çok yüksek miktarlarda ücret geçebilmektedir. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmaktan ziyade son ücretleri üzerinden karşılığını almalarına neden olmaktadır. Ancak bu durum idareler adına daha fazla külfet getirici bir durum olabilmektedir. Zira anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilecektir. Ayrıca biriken yıllık izin sürelerinin ücrete dönüşmesi halinde idare açısından çok yüksek miktarlarda ödeme yapma

durumu ortaya çıkacaktır.

Kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususların ilgili tüm müdürlüklere bildirildiği, işçilerin izin kullanmasının sağlanması konusunda gerekli tedbirlerin alındığı ifade edilmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, İdare tarafından; işçilerin anayasal hakkı olan dinlenme ve yıllık ücretli izin haklarının düzenli bir şekilde kullanmasının sağlanması ve böylece İdarenin kullanılmayan yıllık ücretli izinler nedeniyle borç yükü altına girmesinin engellenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Mevzuatta Belirtilen Sıraya Göre Ödenmemesi

Kurumun muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda, nakit yetersizliğinden dolayı 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen bütçe giderlerinin ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kanun'un "Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinde;

"*Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir*" denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen 249'uncu maddesinde de aynı kural tekrar edilerek, bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Ancak yapılan incelemede 320 Bütçe Emanetleri Hesabından yapılan ödemelerin, yukarıdaki mevzuat hükümlerine aykırı olarak, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında, yaşanan nakit yetersizliği nedeniyle 5018 Sayılı Kanun'un 34'üncü maddesinde ödenmesine öncelik verilmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara belediye hizmetlerinin aksamaması için öncelik verilemediği, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarların ödemesine öncelik verildiği, 7256 Sayılı Kanun kapsamında borçların yapılandırılarak taksitlerinin ödendiği ifade edilmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, kamu kaynaklarının hukuka uygun bir şekilde kullanılmasını ve alacaklıların olası bir hak kaybı yaşamamasını temin en nakit yetersizliğinden dolayı 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen bütçe giderlerinin ilgililere ödenmesi aşamasında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyularak ödenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Mali Tabloların Kurumun Resmi İnternet Sitesinde Yayımlanmaması

Belediyenin mali tablolarının kurumun resmî internet sitesinde yayımlanmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması" başlıklı 484'üncü maddesinde; mali tabloların, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanıp belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulacağı belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali raporlama birimi" başlıklı 310'uncu maddesinde, kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim olduğu ve kapsama dâhil her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Mali raporlamada sorumlular" başlıklı 311'inci maddesinde de, kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından; üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu oldukları belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Adı geçen Yönetmelik'in "Mali raporlamada düzenlenecek temel mali tablolar ve diğer mali tablolar" başlıklı 313'üncü maddesinde ise, kamu idarelerince hazırlanacak mali tablolar sayılmış ve bunların kamuoyunun bilgisine sunulacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Yönetmelik'in "Mali raporlamada süreler" başlıklı 327'nci maddesinde ise, temel mali tabloların yıllık dönemler itibarıyla takip eden yılın nisan ayı sonuna kadar, diğer mali tabloların ise aylık dönemler itibarıyla takip eden ayın sonuna kadar hazırlanarak idarelerin resmi internet sitesinde yayınlanması gerektiği, kamu idare hesaplarının Sayıştay'a verilmesi kapsamında hazırlanan mali tablolar ile elektronik ortamda yayımlanan mali tablolar arasında farklılık olması halinde nedenlerinin mali tablonun dipnotlarında açıklanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Ancak kurumun resmi internet sitesi incelendiğinde, söz konusu Yönetmelik'in "Mali raporlamada düzenlenecek temel mali tablolar ve diğer mali tablolar" başlıklı 313'üncü maddesinde yer alan mali tablolara yer verilmediği görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği 313 maddesinde belirtilen mali tabloların Faaliyet Raporu'nun ekinde yer aldığı ve kurumun resmi internet sitesinde Stratejik Yönetim Araçları başlığının altında yayınlanmakta olduğu mali tablo ve raporların daha da görünür olması için gerekli tedbirler alınacağı ifade edilmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, mali tabloların Yönetmelik'te belirtilen şekil ve süreler içinde yayımlaması gerektiği, bunun aynı zamanda kurumun hizmetlerinden faydalanan paydaşlara karşı şeffaflığın da bir gereği olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Muhasebe Kayıtlarında Boş Yevmiye Numaralarının Bulunması

Kurumun muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda boş yevmiye numaralarının bulunduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye Sistemi, Muhasebeleştirme Belgeleri ve Açılış Kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinde;

"(1) *İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.*

www.balioglu.net

...

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır. …" denilmektedir.

Kurumun muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda, 20223 ve 25368 numaralı iki adet yevmiye maddesinin boş bırakıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, geriye dönük kayıt yapılmasına imkân vermekte ve yevmiye tarihleri ile yevmiye numaraları bağlantısının kopmasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, 2020 yılında sehven 20223 ve 25368 numaralı iki adet yevmiye maddesinin boş kaldığı, bulgu tespiti doğrultusunda gereken tedbirlerin alınacağı ve kontrollerin günlük yapılmasının sağlanarak bu tür hataların önüne geçileceği ifade edilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, muhasebe kayıtlarında boş yevmiye numarası bırakılmaması gerektiği, aksi takdirde muhasebe işlemlerinin doğru ve güvenilir veri içermesi konusunda risk teşkil edeceği değerlendirilmektedir.

BULGU 12: Muhasebe Kayıtlarında Geriye Dönük Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

Kurumun muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda geriye dönük yevmiye kayıtlarının bulunduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye Sistemi, Muhasebeleştirme Belgeleri ve Açılış Kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinde;

"(1) *İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.*

...

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap

döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır. …" denilmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere Kurum tarafından gerçekleştirilen işlemlerin kaydında, yevmiye numaralarının hesap dönemi başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar sıralı ve birbirini takip eder şekilde geriye dönük herhangi bir kayıt olmadan verilmesi gerekmektedir. Ancak yapılan incelemelerde Kurumun yevmiye kayıtlarında yevmiye numaraları ile yevmiye tarihlerinin uyumlu olmadığı, geriye dönük 1237 adet kaydın mevcut olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun, mevzuata aykırılık teşkil etmesinin yanında yevmiye tarihleri ile yevmiye numaraları bağlantısının kopmasına da neden olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu 1237 adet tespitin tamamının önceki güne ait banka girişlerinin işlenmesi sırasında sehven tarih düzeltmesi unutulan kayıtlardan sonra nıngelen işlemler olduğu, gereken tedbirlerin alınacağı ve kontrollerin günlük yapılması sağlanarak bu tür hataların önüne geçileceği ifade edilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, yevmiye numaralarının hesap dönemi başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar sıralı ve birbirini takip eder şekilde geriye dönük herhangi bir kayıt olmadan verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 13: Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Kayıt Değiştirilmesi

Yevmiye defterinde yer alan muhasebe kayıtlarından bir kısmının, geriye dönük herhangi bir düzeltme kaydı yapılmadan değiştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 'Kayıt düzeni ve kayıt düzeltmesi' başlıklı 18' inci maddesinde; muhasebe işlemlerinin gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında birden başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedileceği belirtilmiştir. Ayrıca Muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltileceği ve muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni" başlıklı 44'üncü Maddesinde; yevmiye defteri; kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra

numaralı defter olarak tanımlanmış ve yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemlerin muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedileceği belirtilmiştir.

Dolayısıyla yukarıda yer alan mevzuat hükümleri doğrultusunda muhasebe kayıtlarında yapılacak bir değişikliğin ancak yeni bir muhasebe kaydıyla yapılması gerekmektedir.

İdarenin farklı zamanlarda Kurumumuza gönderdiği yevmiye defterlerinin kıyaslanması neticesinde; aşağıda yer verilen tablolarda gösterildiği üzere muhasebe kayıtlarında, yeni bir muhasebe kaydı yapılmaksızın pek çok kez değişiklik yapıldığı görülmüştür. Birinci tablo genel itibariyle; ödeme emri belgesi üzerindeki bilgilerden en az birinde yapılan (yevmiye açıklamalarının, banka hesap numaralarının, ilgili kişilerin banka ve kimlik numaralarının değiştirilmesi vb.) değişiklik sayısını, ikinci tablo ise; temel muhasebe alanlarında yapılan (yevmiye tarihi, hesap kodu, ekonomik kodlar, borç ve alacak tutarlarındaki değişiklik) değişiklik sayısını göstermektedir.

www.balioglu.net

Tablo 12: Muhasebe Kayıtlarında Yapılan Değişiklik Sayılarına İlişkin Tablo

	Yevmiye Defterinde Değişiklik Yapılan Tarihler			
	16.07.2020	14.10.2020	20.10.2020	04.02.2021
Değişiklik Sayısı	15	3518	10	4831

Tablo 13: Temel Muhasebe Alanlarında Yapılan Değişiklik Sayılarına İlişkin Tablo

	Yevmiye Defterinde Değişiklik Yapılan Tarihler			
	16.07.2020	14.10.2020	20.10.2020	04.02.2021
Değişiklik Sayısı	8	9	8	42

Kamu idaresi cevabında, düzeltmelerin genellikle eksik ve hatalı bilgi girişlerinin düzeltilmesinden kaynaklandığı muhasebe kaydına etkisinin olmadığı yeni bir yevmiye kaydını gerektirmeyen işlemler olduğu yevmiye tarihi, hesap kodu, ekonomik kodlar, borç ve alacak tutarlarındaki değişikliklere ilişkin incelemelerin yapılmış olup tekrarının olmaması konusunda gereken tedbirlerin alınacağı ve hatalı bir yevmiyenin düzeltme işleminin başka bir muhasebe kaydıyla yapılmasının sağlanacağı ifade edilmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, mevcut durumun İdare açısından hem risk oluşturabileceği hem de mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliğini etkileyebileceği, bu türden işlemlerden kaçınmak için gerekli önlemlerin

alınarak, yevmiye kayıtlarının muhasebe ilkelerine uygun olarak yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
İşçilerin Ücretli Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Raporun, "Diğer Bulgular" bölümünde, "Bulgu 8: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması" olarak yer almıştır.
Nakit İşlemlerinin Mevzuat Hükümlerine Uygun Olarak Gerçekleştirilmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Nakit işlemlerinde mevzuata aykırılık tespit edilmemiştir.
Bazı Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bazı Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi hususuna rastlanılmamıştır.
Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin İşyeri

www.balioglu.net

			Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması hususuna rastlanılmamıştır.
Derneklere Mevzuata Aykırı Olarak Bütçeden Yardım Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Derneklere Mevzuata Aykırı Olarak Bütçeden Yardım Yapılması hususuna rastlanılmamıştır.
Sayıştay İlamlarının İnfazının Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Raporun, "Diğer Bulgular" bölümünde, “Bulgu 6: Sayıştay İlamlarının İnfazının Yapılmaması" olarak yer almıştır.
Emlak Vergisi Muafiyeti Uygulanmasında Etkin Bir Takip ve Kontrol Sürecinin Bulunmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Emlak Vergisi Muafiyeti Uygulanmasında Etkin Bir Takip ve Kontrol Sürecinin Bulunmaması hususuna rastlanılmamıştır.

www.balioglu.net

Gelirlerin Tahsilat Oranının Düşük Olması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Gelirlerin Tahsilat Oranının Düşük Olması hususuna rastlanılmamıştır.
Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi hususuna rastlanılmamıştır.
Kuruma Ait Bazı Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Tahsis İşlemlerinin Yapılması	2019	Yerine Getirilmedi	Raporun, "Diğer Bulgular" bölümünde, “Bulgu 4: Kuruma Ait Bazı Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Tahsis Edilmesi" olarak yer almıştır.
Otobüs Hatları İşletme Hakkının Mevzuata Aykırı Olarak Kiraya Verilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Otobüs Hatları İşletme Hakkının Mevzuata Aykırı Olarak Kiraya Verilmesi hususuna rastlanılmamıştır.
Sosyal Denge Sözleşmesinde Mevzuata Aykırı Mali Hükümlerin Bulunması	2019	Yerine Getirilmedi	Raporu, "Diğer Bulgular" bölümünde, “Bulgu 7: Sosyal Denge Sözleşmesine

www.balioglu.net

			Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması" olarak yer almıştır.
Taşınmaz Kiralamalarında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Raporun, "Diğer Bulgular" Bölümünde, "Bulgu 5: Kiraya Verilen Taşınmaz Mallarda Yasal Sözleşme Süresi Üst Sınırının Aşılması" olarak yer almıştır.
Emanetlerin Zamanaşımı Takibinin ve Bütçeye Gelir Kaydetme İşlemlerinin Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Emanetlerin Zamanaşımı Takibinin ve Bütçeye Gelir Kaydetme İşlemlerinin Yapılmaması hususuna rastlanılmamıştır.

www.balioglu.net